

POSTANOWIENIE

Dnia 18 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie R.K.

skazanego za przestępstwa z art. 228 § 4 k.k. oraz art. 231 § 2 k.k. przy zastosowaniu art. 12 k.k.

18 lutego 2026 r. na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych

w przedmiocie wniosku obrońcy skazanego

o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego R.W. od orzekania w sprawie III K 717/25,

pozostawia wniosek bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Do Sądu Najwyższego 3 lutego 2026 r. wpłynął wniosek obrońcy oskarżonego (dalej: „wnioskodawca”) o wyłączenie SSN R.W. od rozpoznania sprawy toczącej się pod sygnaturą akt III KK 717/25.

We wniosku o wyłączenie podniesiono, że konieczność wyłączenia SSN R.W. od rozpoznania sprawy wynika z okoliczności związanych z jego powołaniem na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w składzie ukształtowanym w myśl ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3).

W uzasadnieniu wniosku o wyłączenie powołano się także na orzecznictwo Sądu Najwyższego, w tym uchwałę składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA 1-4110-1/20 i TSUE.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek nie mógł być przedmiotem rozpoznania.

1. Na gruncie polskiego prawa ustrojowego nie istnieje wada ustrojowa, która mogłaby podważyć legalność powołania SSN R.W. i uniemożliwić mu orzekanie w Izbie Karnej Sądu Najwyższego. Powołanie sędziów na urząd przez Prezydenta RP, o ile kandydaci spełniali wszystkie ustawowe wymogi, zgodnie z Konstytucją RP jest aktem ostatecznym, który nie może być przedmiotem dalszej kontroli. Dlatego, w świetle art. 7 Konstytucji RP, biorąc pod uwagę art. 179 w zw. z art. 144 ust. 3 pkt 17 w zw. z art. 2 Konstytucji RP wniosek należało pozostawić bez rozpoznania wobec braku drogi sądowej w tym zakresie, niezależnie od dyspozycji art. 26 § 3 u.SN.

2. Wnioskodawca przywołuje uchwałę połączonych izb Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, która wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia 2020 r., U 2/20, została ona uznana za niezgodną z art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP, art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. 2004, nr 90, poz. 864/30 ze zm.) oraz art. 6 ust. 1 EKPCz. Orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne (art. 190 ust. 1 Konstytucji RP), a więc wiążą bezpośrednio zarówno wszystkie składy sędziowskie sądów powszechnych, jak i wszystkie składy sędziowskie Sądu Najwyższego. Dlatego niedopuszczalne byłoby oparcie rozstrzygnięcia sądowego na uchwale Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., która w wyniku wyroku TK utraciła jakiegokolwiek walor normatywny ze względu na niezgodność z Konstytucją i z wiążącymi Rzeczpospolitą Polską umowami międzynarodowymi.

3. Odwołanie się do ww. niekonstytucyjnej uchwały Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 w warstwie merytorycznej opiera

się na tezie o wadliwym ukształtowaniu składu Krajowej Rady Sądownictwa w oparciu o obecnie obowiązujące regulacje ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa. Unormowania te były już przedmiotem kontroli konstytucyjności przeprowadzonej przez jedyny umocowany konstytucyjnie do tego organ, jakim jest Trybunał Konstytucyjny. W efekcie tej kontroli, regulacje te, „wyrokiem z 25 marca 2019 r., w sprawie K 12/18 uznane zostały za zgodne z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP. Zgodnie z treścią art. 190 ust. 1 Konstytucji, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Oznacza to, że wiążą wszystkie podmioty występujące w obrocie prawnym, a więc zarówno strony i uczestników postępowania, jak również organy stosujące prawo” (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 12 maja 2021 r., I NKRS 34/21, pkt 5).

W ślad za uchwałą składu połączonych izb Sądu Najwyższego Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz Pracy i Ubezpieczeń społecznych z 3 grudnia 2025 r. I NZP 7/25, przypomnieć należy utrwalone już orzecznictwo Sądu Najwyższego podkreślające, że „na gruncie polskiego systemu konstytucyjnego, w którym władza zwierzchnia należy do Narodu, ten zaś, jeśli nie sprawuje jej bezpośrednio, to czyni to za pośrednictwem swoich przedstawicieli (art. 4 Konstytucji RP), budowanie argumentu kwestionującego legitymizację organu konstytucyjnego w oparciu o twierdzenia, że członkowie tego organu są wyłaniani przez przedstawicieli Narodu (art. 104 ust. 1 Konstytucji RP), oznacza kwestionowanie demokratycznych podstaw państwa prawnego, poprzez postulowanie konieczności wyłączenia określonych obszarów funkcjonowania władzy spod oddziaływania reprezentacji Narodu i poddania go pod wyłączną kontrolę jednej spośród korporacji zawodowych. Argument taki nie ma racji bytu na gruncie zasady demokratycznego państwa prawnego (art. 2 Konstytucji RP), które ma realnie stanowić dobro wspólne obywateli (art. 1 Konstytucji RP)” (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 12 maja 2021 r., I NKRS 34/21, pkt 6; oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z 18 września 2023 r., I NWW 331/23; z 25 sierpnia 2023 r., I NWW 308/23; z 30 czerwca 2023 r., I NWW 235/23; z 14 lutego 2023 r., I NWW 109/21; z 4 listopada 2022 r.,

I NWW 165/22 oraz I NWW 3/22; z 9 września 2022 r., I NWW 32/22; z 9 października 2025 r., 48/25). Nie sposób zatem racjonalnie twierdzić, że Sejm, który wybiera bezpośrednio sędziów Trybunału Konstytucyjnego (art. 194 ust. 1 Konstytucji RP) oraz sędziów Trybunału Stanu (art. 199 ust. 1 Konstytucji RP), nie może wybrać członków KRS spośród sędziów legitymujących się poparciem innych sędziów.” (Zob. Uchwała połączonych izb Sądu Najwyższego Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz Pracy i Ubezpieczeń społecznych z 3 grudnia 2025 r. I NZP 7/25, pkt. VII).

4. Podnosząc zarzut rzekomej niekonstytucyjności składu Krajowej Rady Sądownictwa, pominięto okoliczność, że na gruncie utrwalonego orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, nawet formalne stwierdzenie niekonstytucyjności przepisów stosowanych w procesie wyłaniania kandydatów na sędziów (o czym nie ma mowy w odniesieniu do KRS, na której wniosek powołano sędziów, którego dotyczy wniosek), nie mogłoby prowadzić do podważania ich zdolności do orzekania, o ile spełniają oni ustawowe kryteria bycia powołanymi na dane stanowisko sędziowskie.

Począwszy od roku 2007, formalnie stwierdzane kilkakrotnie w rozstrzygnięciach Trybunału Konstytucyjnego wadliwości procedury nominacyjnej sędziów nie prowadziły nigdy do podważania skuteczności powoływania sędziów lub ich zdolności do orzekania. Wspomniane wyroki Trybunału Konstytucyjnego nie stanowiły nigdy podstawy do podawania w wątpliwość orzeczeń wydawanych przez sędziów rekomendowanych przez KRS w procedurze, której niezgodność z Konstytucją RP wyraźnie stwierdzono. Tym bardziej, nie prowadziło to do kwestionowania niezawisłości tych sędziów, choć stwierdzona niekonstytucyjność dotyczyła istotnych aspektów procedowania KRS przy formułowaniu wniosków o powołania sędziowskie.

W wyroku z 29 listopada 2007 r. SK 43/06 (Dz.U. z 2007 r., nr 227, poz. 1680) Trybunał Konstytucyjny stwierdził niekonstytucyjność art. 2 ust. 2 pkt 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i konsekwentnie orzekł o niekonstytucyjności stosowanych do tej pory kryteriów oceny kandydatów na stanowiska sędziowskie. W konsekwencji, do nominacji sędziowskich

przedstawiano osoby wyłonione na podstawie niekonstytucyjnie określonych kryteriów.

W roku 2008, Trybunał Konstytucyjny orzekł dwukrotnie o niezgodności z Konstytucją RP przepisów ustawy o KRS, wskazując w wyroku z 16 kwietnia 2008 r. K 40/07 (Dz.U. z 2008 r., nr 96, poz. 621), na udział w obradach KRS osób nieuprawnionych w zakresie w jakim dopuszczał do udziału w obradach osoby reprezentujące członków Rady, dając im możliwość wyrażania przez nich stanowiska. Natomiast w wyroku z 27 maja 2008 r. SK 57/06 (Dz.U. z 2008 r., nr 96, poz. 621) Trybunał Konstytucyjny zakwestionował brak możliwości zaskarżenia uchwały KRS przez osoby nieprzedstawione do powołania.

Następnie, wyrokiem z 19 listopada 2009 r. K 62/07 (Dz.U. z 2009 r., nr 202, poz. 1567) Trybunał Konstytucyjny stwierdził niekonstytucyjność procedury, w której wyłaniano kandydatów na sędziów z uwagi na konstytucyjnie niedopuszczalne określenie postępowania przed Radą aktem rangi podustawowej bez określenia ustawą zakresu delegacji do wydania aktu wykonawczego. Wreszcie wyrokiem z 20 czerwca 2017 r. K 5/17 (Dz.U. z 2017 r., poz. 1183) stwierdzono niekonstytucyjność kadencji członków KRS będących sędziami sądów powszechnych, co prowadziło do niekonstytucyjnej obsady sędziowskiej części KRS (szerzej na ten temat również w postanowieniu Sądu Najwyższego z 17 maja 2019 r., I NO 55/18).

Wszystkie stwierdzone w ten sposób naruszenia konstytucji nie prowadziły do tej pory do podważania skuteczności powoływania sędziów i nie stanowiły podstawy do podawania w wątpliwość niezawisłości lub orzeczeń sędziów powołanych na podstawie uchwał KRS podejmowanych, ze stwierdzonym w tych wyrokach, naruszeniem Konstytucji RP.

5. Dla oceny uchwały z 23 stycznia 2020 r., BSA 1-4110-1/20, kluczowe znaczenie ma fakt, że w składzie podejmującym tę niekonstytucyjną uchwałę zasiadał sędzia J.I., który został przedstawiony do powołania z naruszeniem ustawowo określonych kryteriów warunkujących możliwość ubiegania się o powołanie na stanowisko Sędziego Sądu Najwyższego (zob. szerzej postanowienie Sądu Najwyższego z 19 sierpnia 2024 r., III CB 65/24, s. 17-18, pkt 24). To sprawia, że niezależnie od stwierdzonej w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 20 kwietnia

2020 r., U 2/20, niekonstytucyjności ww. uchwały, zapadła ona w niezgodnym z prawem składzie (art. 379 pkt 4 k.p.c.), co przesądza o jej nieważności.

6. Żadna z przytaczanych we wniosku okoliczności nie może wskazywać na brak bezstronności SSN R.W., a w świetle art. 41 § 1 k.p.k. sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie.

Ponadto, w wyroku z 4 marca 2020 r., P 22/19, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 41 § 1 w związku z art. 42 § 1 k.p.k. „w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, w skład której wchodzi sędziowie wybrani na podstawie art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 84, 609, 730 i 914 oraz z 2020 r. poz. 190), jest niezgodny z art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”.

Dodatkowo, Sąd Najwyższy podkreślał już w swoim dotychczasowym orzecznictwie, że w przypadku gdy akt powołania na konkretne stanowisko wydano w prawidłowej formie i przez upoważniony do tego organ, to powołanie takie będzie aktem prawnie skutecznym nawet gdy zostało dokonane z naruszeniem procedury, jeżeli nie istnieje tryb, w którym można byłoby badać jego ważność. Z tego też powodu Sąd Najwyższy uznał, że osoba legitymująca się ważnym aktem powołania ma zdolność podejmowania aktów urzędowych (zob. uchwała Sądu Najwyższego z 20 lutego 2008 r., III SZP 1/08, pkt 2 sentencji i pkt 15 uzasadnienia; zob. także uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 8 stycznia 2020 r., I NOZP 3/19, pkt 32; postanowienie Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2020 r., I NWW 2/20; wyroki Sądu Najwyższego z: 13 maja 2020 r., I NO 75/19; 25 czerwca 2020 r., I NO 37/20).

7. Wnioskodawca (cytując postanowienie Sądu Najwyższego z 27 listopada 2024 r., I KS 38/24) przywołuje również art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej. W tym kontekście należy przywołać wiążącą wszystkie składy orzekające w Sadzie Najwyższym uchwałę połączonych izb Sądu Najwyższego Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz Pracy i Ubezpieczeń społecznych z 3 grudnia 2025 r. I NZP 7/25, w której punkcie drugim przypomniano, że „Rzeczpospolita Polska

nie przekazała organom Unii Europejskiej lub jakiejkolwiek innej organizacji międzynarodowej kompetencji do stanowienia norm regulujących organizację i funkcjonowanie krajowego wymiaru sprawiedliwości, ani do określania zakresu, w którym mogą być one stosowane. Kompetencje te przysługują wyłącznie konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej i nie podlegają przekazaniu na podstawie art. 90 ust. 1 Konstytucji RP, w konsekwencji nie znajduje w tym zakresie zastosowania art. 91 ust. 2 i 3 w zw. z art. 87 Konstytucji RP”.

8. Poglądy sędziego objętego wnioskiem nie są znane składowi rozpoznającemu wniosek o wyłączenie. Nie zostały one przytoczone we wniosku i nie są też powszechnie znane opinii publicznej. Treść wniosku również nie zawiera żadnych danych uprawdopodobniających formułowany względem niego zarzut braku bezstronności czy niezawisłości.

Z uwagi na wskazane okoliczności, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[K.O.]

[a.ł.]